

Inspirationstext Stenåldern

Läs denna berättelse om två stenåldersbarn högt för eleverna som ett sätt att skapa nyfikenhet och intresse för tidsperioden.

Aia, Ari och renarna

Det var en kylig vårmorgon långt uppe i norra Sverige. Solen steg långsamt över landskapet och bäddade in allt i ett varmt, gult sken. På marken låg snön ännu kvar i skuggorna. Det här var en boplats under stenåldern där en grupp människor med vuxna och barn valde att stanna för att tillbringa sommaren. I området fanns goda jaktmöjligheter, fiskevatten och bär att plocka.

Inte långt från lägret låg en stor sjö, spegelblank och stilla, där dimman ännu svävade över vattnet. På ytan vakade hungriga fiskar och lämnade mjuka ringar som spred sig över vattnet.

Långt borta i fjärran kunde man ana den stora inlandsisens kant – en bländande gråvit vägg som glittrade i morgonljuset. Isen gav ifrån sig knakande ljud som människorna kunde höra dag som natt.

Aia och Ari sprang barfota över den mjuka mossan vid lägret.

– Kom, vi leker jägare! ropade Ari och skrattade.

Aia nickade och plockade upp en pinne som hon låtsades var ett spjut. De smög sig bort från lägret och viskade till varandra, som om de verkligen var på jakt. Plötsligt stannade Ari tvärt.

– Titta! viskade han och pekade bort mot en öppen glänta.

Där, mitt i det guldiga morgonljuset, stod en stor renhjord. Renarna rörde sig långsamt framåt, deras pälsar skimrade i grått och brunt. Ur näsborrarna steg små moln av ånga i den kalla luften. Några av dem tittade upp och kikade försiktigt mot barnen.

Just då flög en stor svart korp över hjorden, den slog långsamt med sina stora vingar och kraxade anklagande:

– Kraaa! Kraaa!

Renarna ryckte till. Några började springa och snart satte sig hela hjorden i rörelse. Marken dundrade lätt under deras klövar när de sprang bort över gläntan och försvann in mellan träden.

Aia och Ari satt tysta en stund, ihopkrupna på marken.

– Korpens läte skrämde dem, sa Aia.

– Ja... men vad snabbt de sprang! svarade Ari.

När allt blivit stilla igen reste barnen sig och gick försiktigt ut på platsen där hjorden hade stått. Där upptäckte Aia något på marken.

– Titta här!

Hon plockade upp ett stort, förgrenat renhorn som låg i mossan.

– En måste ha tappat det, sa Ari och kände på det släta hornet.

Aia log.

– Vi tar med det hem! Kanske kan vi göra något av det.

De bar hornet tillsammans tillbaka mot lägret, förbi den stilla sjön där nya ringar spred sig efter vakande fiskar. Långt bort låg inlandsisen kvar som en kall, orubblig gräns vid horisonten.

– Idag var en bra dag, sa Ari.

Aia nickade.

– Ja. Vi såg renarna... och fick med oss en bit av dem hem.

Hand i hand gick de vidare, med hornet mellan sig, redo att berätta om sin dag för de andra vid elden.

Och långt, långt senare – 10 600 år senare – kommer samma renhorn att vila gömt långt nere i den mörka jorden. En arkeolog från Norrbottens museum ska en dag försiktigt gräva fram det, borsta bort jorden och förstå att människor fanns här mycket tidigare än man tidigare trott. Det lilla fyndet kommer att förändra hela berättelsen om när de första människorna kom till Norrbotten – och spåren efter Aia och Ari kommer, på sitt sätt, att leva kvar.